Snelle muzische beeldles met materiaal als inspiratiebron

Stap 1: Bepaal het thema of onderwerp

Waarrond ga je met de kinderen werken? Wat gaat het onderwerp zijn?

Mogelijkheden:

- Vertrek vanuit de leefwereld van de kinderen.
- Neem iets dat aansluit bij een bepaalde les of vak.
- Integreer actualiteit.
- Inspireer je door culturele evenementen.
- Bekijk de wereld met een open en onbevangen houding en laat je inspireren door wat je ziet.
- Laat de leerlingen beslissen.

Stap 2: Zoek (beeld)materiaal binnen het thema

Zoek materiaal dat het thema visueel of zelfs tactiel maakt. Breng het thema in de klas. Hang foto's over het thema op, gedichten, foto's van kunstwerken , enzovoort. Leg voorwerpen, die te maken hebben met het thema, op een tafel. Geef de kinderen de kans om het thema te zien, te voelen, te horen, te ruiken en misschien zelfs te proeven.

Stap 3: Zoek materialen

Het materiaal moet de kinderen nieuwsgierig maken, het moet hen prikkelen om aan de slag te gaan.
Hier houd je best rekening mee:

- Kies voor eenvoudig (en klein) materiaal
- Less is more. Bied niet te veel materiaal aan zodat de kinderen weten wat te kiezen.

Mogelijke materialen waar u voor kan kiezen:

- Openeindmaterialen: materialen die de verbeeldingskracht van de kinderen aanspreekt.
- materialen met basisvormen (cirkels, punten, bogen, spiralen, …)
- verbindingsmaterialen
- natuurlijke materialen
- materialen die alle zintuigen aanspreken
- echte gereedschapsmaterialen
- laat kinderen materialen selecteren
- …

Stap 4: Presentatie materiaal

Nu je het materiaal hebt gevonden, moet je ook eens nadenken over een mogelijke presentatie van het materiaal. Materialen kunnen op verschillende manieren gepresenteerd worden, wees hierin creatief.

Enkele mogelijkheden:

- opgestapeld
- uitgespreid over tafel
- op een spiegel
- in open doosjes
- in een kring
- gesorteerd
- …

Vermijd één bak met veel materiaal!
Verberg het materiaal tijdens je uitleg onder een doek zodat de kinderen niet afgeleid worden door het materiaal.

Stap 5: Activiteit koppelen aan een beeldaspect

Je kan ook eerst het beeldaspect bepalen voordat u stap 3 en 4 onderneemt, goed gekozen materiaal zorgt er echter voor dat er aan bepaald beeldaspect gewerkt wordt. Het is wel noodzakelijk dat u zich hiervan bewust bent. Bijvoorbeeld: Als u de 3 primaire kleuren aanbiedt en de kinderen de uitdaging geeft om andere kleuren te maken, dan werkt u aan het beeldaspect 'kleur'.

Eenvoudige opdrachtjes zorgen ervoor dat de kinderen een bepaalde bouwsteen kunnen onderzoeken. Houd de opdrachtjes simpel. Bijvoorbeeld: 'Maak een schilderij binnen het thema, gebruik hiervoor 6 verschillende kleuren.' Je biedt potjes primaire kleuren aan, een bord om op te mengen, een wit blad of doek. De kinderen gaan zelf op zoek naar een oplossing en ontdekken al doende welke kleuren ze kunnen verkrijgen door ze te mengen.

- Als je een opdracht formuleert, zorg er dan voor dat de opdracht zowel open als gesloten is.
- Indien je het moeilijk vindt om aan materialen bouwstenen te koppelen, kan u ook vertrekken vanuit een bouwsteen en vervolgens materialen zoeken. Maak hierbij gebruik van de leerplandoelen.

Stap 6: Begeleiden van de activiteit

Hieronder sommen we de belangrijkste zaken op waarmee je rekening moet houden tijdens het begeleiden van de activiteit. Deze zijn ook toepasbaar in andere muzische lessen. Neem deze tips zeker mee naar andere muzische lessen!

- Houd de groepjes waarin de kinderen werken klein. Maximum 4 kinderen per groep.
- Alleen aan een tafeltje kan ook, zeker voor oudere kinderen.
- Praat zelf zo weinig mogelijk. Laat de kinderen doen.
- Laat kinderen waarbij het niet lukt gewoon kijken, moedig hen niet te veel aan. Door te veel aan te moedigen voelt het kind zich niet langer veilig.
- Zet kinderen niet onder tijdsdruk. Geef kinderen die snel klaar zijn een extra uitdaging.
- Vertel, wanneer de kinderen bezig zijn, niet hoe ze moeten doen of wat de bedoeling is.
- Kom niet aan het werk van de kinderen. Teken geen schaap voor hen. Ook niet als ze het vragen.
- Geef kinderen aandacht door je te richten op hun betrokkenheid. Bevestig wat ze doen, kijk naar de techniek en focus op het materiaal waarmee ze werken.
- Reik technieken aan, wanneer u merkt dat het kind het nodig heeft.

Stap 7: Goede vragen stellen

Een kind goed begeleiden houdt ook in dat je goede vragen stelt. Voor de vragen baseerden we ons op *De Valck (2012).*

- Bied aan te helpen: “Heb je iets nodig?”, …
- Help te focussen: “Hoor/zie/voel/proef/ruik jij ook dat …?”
- Doe een suggestie: “Wil je ook nog …? Wil je misschien …?”
- Daag ze uit: “Hoe zou het zijn als je …?”
- Versterk wat je ziet: “Draait het allemaal dezelfde kant op? Wat zie jij?”
- Stimuleer logisch denken: “Waarmee zou je dat kunnen doen? Wat zou er gebeuren als …?”
- Zet aan tot het oplossen van een probleem: “Waarmee zou je dat kunnen maken?”

- Vraag nooit aan een kind wat het aan het maken is! Een kind, dat midden in zijn creatief proces zit, weet vaak zelf niet wat hij/zij aan het maken is.
- Ook kan het kinderen ontmoedigen als jij niet ziet wat ze aan het maken zijn.

Schrijf in het begin de vragen voor jezelf op een kaartje. Zo heb je altijd de juiste vragen bij de hand.

Wachtopdracht: werken met materialen

Wat als je materialen gebruikt in leuke, uitdagende wachtopdrachten?

- Leg de bedoeling uit.
  - ➔ De kinderen moeten zelfstandig aan de slag kunnen met een wachtopdracht. Als dit de eerste keer is dat je deze wachtopdracht doet, is het belangrijk dat je de opdracht met de kinderen overloopt.
  - ➔ Voorbeeld:
    "Hier zien jullie verschillende materialen liggen. Probeer met die materialen iets te maken binnen het thema. Gebruik je fantasie. Laat je inspireren door het thema(hoekje)."

- Maak duidelijke afspraken.
  - ➔ Mogen ze het materiaal (zowel binnen het thema als het materiaal om mee te werken) meenemen naar hun zitplaats?
  - ➔ Waar moeten ze het werkje laten?
  - ➔ …

- Werk zeker binnen een thema!
  - ➔ Veel kinderen vinden het moeilijk en vreemd om zomaar met materiaal aan de slag te gaan. Ze zijn het niet gewoon om op deze manier te werken. Werk daarom binnen een thema. Denk bijvoorbeeld aan lesonderwerpen die je eerder in de week hebt gegeven of ga geven.

- Werk aan een bouwsteen
  - ➔ Schrijf een opdracht op een kaartje. De opdracht moet aanzetten tot het onderzoeken van de bouwsteen. Meerdere opdrachten om de bouwsteen te onderzoeken mag ook.
    Zorg ervoor dat de opdracht zowel open als gesloten is.

- Voorzie voldoende (beeld)materiaal binnen het thema.
  - ➔ De kinderen die weinig of geen inspiratie hebben, kunnen zich laten inspireren door het (beeld)materiaal binnen het thema. Je kan het (beeld)materiaal ook als inkleding gebruiken.

Voorzie een doosje met vragen. Schrijf de vragen die eerder in de fiche voorkwamen op papiertjes en steek deze in een doosje. Kinderen die vastzitten kunnen een vraag uit het doosje trekken. De vraag kan hen weer op weg helpen. Op deze manier kunnen de kinderen zelfstandig aan de opdracht werken.